

XORNADAS FORMATIVAS

Aplicación nas entidades deportivas galegas do Protocolo de Protección de Nenos, Nenas e Adolescentes fronte a Violencia no Deporte.

A figura da persoa Delegada de Protección.

LOPIVI

A Lei Orgánica 8/2021 do 4 de xuño de Protección Integral a Infancia e a Adolescencia fronte á Violencia foi aprobada para dar unha resposta integral á necesidade de protexer aos menores de idade de toda as formas de violencia.

Supón un gran avance en materia de protección en España, sendo o primeiro país do mundo cunha lei desta envergadura.

OBXECTIVOS DA LOPIVI

1. PROTECCIÓN INTEGRAL

Establecer un marco integral de protección que aborde todas as formas de violencia contra a infancia e a adolescencia.

2. PREVENCIÓN

Desenvolver e promover políticas, programas e prácticas de prevención da violencia en todos os ámbitos onde se desenvolven os menores, incluíndo a familia, a escola e as actividades recreativas e deportivas.

3. DETECCIÓN TEMPERÁ

Implementar mecanismos eficaces para a detección temperá de situacións de risco e violencia, facilitando a intervención oportuna.

4. ATENCIÓN E RECUPERACIÓN:

Prover recursos adecuados para a atención e recuperación d@s menores vítimas de violencia, incluíndo apoio psicolóxico, social e legal.

OBXECTIVOS DA LOPIVI

5. PARTICIPACIÓN INFANTIL

Garantir a participación activa dos nenos e adolescentes na toma de decisións que afectan as súas vidas, promovendo o seu dereito para ser escoitados.

6. COORDINACIÓN INSTITUCIONAL

Fortalecer a coordinación entre as diferentes administracións públicas e entidades que traballan na protección da infancia, asegurando unha resposta integral e efectiva. Rexistros unificados: Creación de rexistros de ámbito estatal: RUSSVI e Rexistro Central de información, prevención de victimización secundaria.

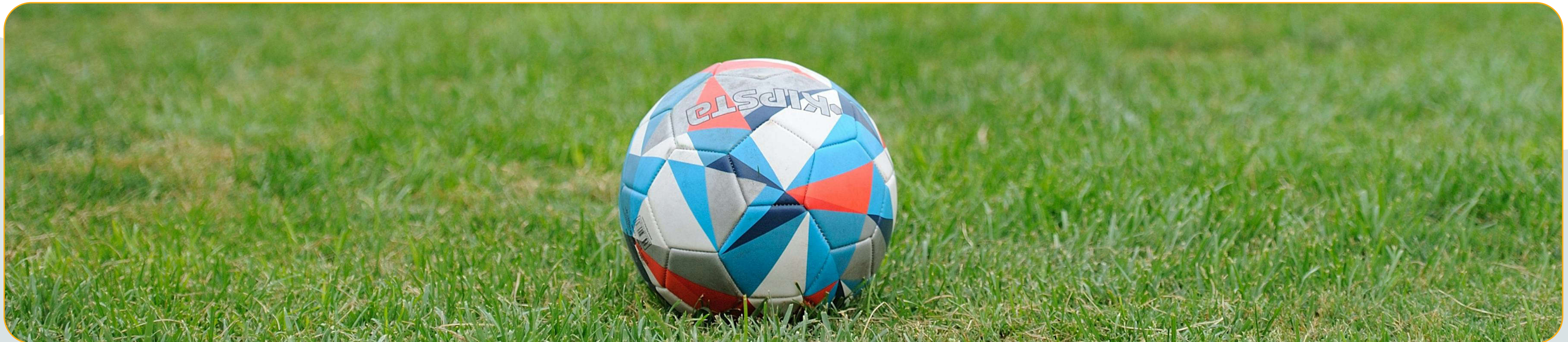
7. FORMACIÓN E SENSIBILIZACIÓN

Impulsar a formación continua e a sensibilización de profesionais e da sociedade en xeral sobre os dereitos dos menores e as formas de violencia.

A VIOLENCIA EN MENORES EN GALICIA

A violencia contra menores en Galicia é unha problemática que recibiu atención crecente nos últimos anos.

Segundo datos do Observatorio Galego da Infancia, as denuncias por violencia contra menores en Galicia mostraron unha tendencia á alza, reflectindo tanto un aumento real dos casos como unha maior conciencia e disposición a denunciar.

Línea de axuda á Infancia. Chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, según a gravidade.
Galicia e provincias. Ano 2017

	A CORUÑA	LUGO	OURENSE	PONTEVEDRA	GALICIA	R.E. ¹	S/C ²	TOTALES
GRAVE	7	3	0	5	15	0	0	15
MODERADO	34	6	4	20	54	0	0	54
LEVE	13	9	9	29	60	0	1	61
TOTAL CHAMADAS:	54	18	13	54	129	0	1	130

¹R.E. Resto de España

² S/C Sin clasificar

Línea de Axuda á Infancia. Chamadas según o tipo de intervención requerido. Galicia e provincias ano 2017

	A CORUÑA	LUGO	OURENSE	PONTEVEDRA	GALICIA	R.E. ¹	S/C ²	TOTALES
ATENCIÓN DIRECTA	217	46	41	193	497	12	562	1.071
DERIVACIÓN SERVICIOS SOCIAÍS	0	0	0	0	0	0	0	0
DERIVACIÓN GOF	0	0	0	0	0	0	2	1
DERIVACIÓN COF	0	0	0	0	0	0	0	0
DERIVACIÓN ETM	85	27	21	99	232	3	2	236
DERIVACIÓN. OUTROS	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL CHAMADAS:	302	79	62	292	729	15	564	1.308

¹R.E. Resto de España

² S/C Sin clasificar

¿QUÉ TIPO DE VIOLENCIA CREEES QUE É MÁIS COMÚN NO DEPORTE EN GALICIA?

VIOLENCIA PSICOLÓXICA (presión, bullying...)

VIOLENCIA FÍSICA

VIOLENCIA SEXUAL

¿QUÉ TIPO DE VIOLENCIA CREEES QUE É MÁIS COMÚN NO DEPORTE EN GALICIA?

RESULTADOS

1. VIOLENCIA PSICOLÓXICA

2. VIOLENCIA FÍSICA

3. VIOLENCIA SEXUAL

DATOS DA INCIDENCIA DA VIOLENCIA NO DEPORTE EN GALICIA

. CASOS REPORTADOS

Ano 2.022: 150 casos de violencia que abarcan desde o abuso físico ata o abuso sexual.

. TIPOS DE VIOLENCIA

Violencia psicolóxica, bullying e presión excesiva.

Violencia física.

. CONTORNAS VULNERABLES

Os deportes de equipo.

Os deportes de adestramentos intensivos.

. FACTORES CONTRIBUINTES

. Falta de formación.

. Cultura competitiva extrema.

. Ausencia de protocolos.

DATOS DA INCIDENCIA DA VIOLENCIA NO DEPORTE EN GALICIA

LOPIVI: MEDIDAS ADOPTADAS

. IMPLEMENTACIÓN DE PROTOCOLOS:

Clubs deportivos en Galicia están a adoptando protocolos de protección e designando Delegados de Protección para garantir unha contorna segura.

. CAPACITACIÓN:

Programas de capacitación destinados a adestradores e persoal deportivo para recoñecer e previr a violencia.

. SENSIBILIZACIÓN

Campañas de sensibilización dirixidas a pais, adestradores e mozos deportistas.

MARCO NORMATIVO DA LOPIVI

. ARTÍCULO 39 DA CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

1. Los poderes públicos aseguran la protección social, económica y jurídica de la familia.

2. Los poderes públicos aseguran, asimismo, la protección integral de los hijos, iguales éstos ante la ley con independencia de su filiación, y de las madres, cualquiera que sea su estado civil. La ley posibilitará la investigación de la paternidad.

3. Los padres deben prestar asistencia de todo orden a los hijos habidos dentro o fuera del matrimonio, durante su minoría de edad y en los demás casos en que legalmente proceda.

4. Los niños gozarán de la protección prevista en los acuerdos internacionales que velan por sus derechos.

MARCO NORMATIVO DA LOPIVI

- **Convención dos Dereitos do Neno**
adoptada pola Asamblea Xeral das Nacións Unidas do 20 de Novembro de 1989.
- **Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero.**
- **Obxectivos de Desenvolvemento Sostible da Axenda 2030 da ONU**

16 PAZ, JUSTICIA
E INSTITUCIONES
SÓLIDAS

ODS 16: Promover sociedades xustas, pacíficas e inclusivas.

Meta 16.2: Poñer fin ao maltrato, a explotación, a trata e todas as formas de violencia e tortura contra os nenos.

LOPIVI 60 ARTIGOS

- **TITULO PRELIMINAR**

- **TITULO I:** Dereitos dos nenos, nenas e adolescentes fronte á violencia.

- **TITULO II:** Deber de comunicación de situación de violencia.

- **TITULO III:** Sensibilización, prevención e detección precoz.

- **TITULO IV:** Das actuacións en centros de protección.

- **TITULO V:** Da organización administrativa.

- **DISPOSICIÓN FINAIS**

- **CAPÍTULO IX: Do ámbito do deporte e o lecer**

- **Artículo 47.** Protocolos de actuación fronte á violencia no ámbito deportivo e de lecer.

- **Artículo 48.** Entidades que realizan actividades deportivas ou de lecer con persoas menores de idade de forma habitual.

CONCEPCIÓN DO DEPORTE NA LOPIVI

1. ESPAZO DE DESENVOLVEMENTO

O deporte é visto como unha plataforma para o desenvolvemento integral dos menores, fomentando valores como a cooperación, a disciplina e o respecto.

2. CONTORNA SEGURA

Subliña a importancia de crear unha contorna segura onde os menores poidan practicar deporte sen temor a sufrir violencia ou abuso.

3. PROTECCIÓN ACTIVA

As entidades deportivas deben adoptar medidas proactivas para protexer aos menores e promover un ambiente positivo e saudable.

OBRIGAS DAS ADMINISTRAICÓNS PÚBLICAS, ENTIDADES E ASOCIACIÓNS DEPORTIVAS

1. DESENVOLVEMENTO DE POLÍTICAS PÚBLICAS

- Crear e promover políticas e programas que preveñan a violencia contra menores en todos os ámbitos, incluíndo o deportivo.
- Fomentar campañas de sensibilización e educación para previr a violencia.

2. FORMACIÓN E CAPACITACIÓN

- Ofrecer formación continua aos profesionais que traballan con menores.
- Prover recursos educativos e materiais de formación sobre a prevención da violencia.

3. SUPERVISIÓN E AVALLIACIÓNS

- Monitoroar a implementación da LOPIVI e avaliar a efectividade das políticas e programas de protección.
- Realizar auditorías e controis regulares nas entidades deportivas para asegurar o cumprimento da lei.

OBRIGAS DAS ENTIDADES E ASOCIACIÓNS DEPORTIVAS

1. Adopción de protocolos de protección.
2. Designación de Delegados de Protección (DP).
3. Formación e sensibilización.
4. Creación de contornas seguras.
5. Avaliación e mellora continua.

TIPOS DE VIOLENCIA E CÓMO RECOÑECELA

“Cando un adulto pega a un adulto chamámoslle violencia, cando un menor pega a outro menor chamámoslle agresión. Cando un menor pega a un adulto chamámoslle falta de respecto. Pero cando un adulto lle da un azoute a un menor aínda hai quen le chama ensinar respecto.”

Álvaro Bilbao

TIPOS DE VIOLENCIA E CÓMO RECOÑECELA

Poñer límites a una relación de amizade

Humillacións

Opiniós

Exclusión

Tomar medidas educativas contra alguen que fai dano a outro

Culpar a alguen dun mal comportamento

Invisibilización

Opiniós sobre o físico non requeridas

Críticas sobre rendemento

Comentar algo privado doutra persona que che fixo dano

Bromas sobre precedencias culturais

Críticas sobre aparencia

Discriminación

Dicir que non a alguén que necesita algo

Obriga a competir cunha lesión

Actitudes de preferencias

¿QUÉ É VIOLENCIA?

Artigo 1.2 da LOPIVI,

“Toda acción, omisión ou trato negligente que priva aos NNA dos seus dereitos e benestar, que ameaza ou interfere co seu desenvolvemento físico, psíquico ou social, con independencia da súa forma e medio de comisión, incluída a realizada a través das tecnoloxías da información e da comunicación, especialmente a violencia dixital”.

É violencia calquera forma de agresión física, verbal ou psicolóxica que cause dano, lesións ou malestar emocional aos participantes do deporte.

FORMAS DE VIOLENCIA

Neglixencia

Falta de apoio adecuado

Falta de coidados médicos

Falta de supervisión

Falta de equipamento axeitado

Obligado/a a deixas os estudos.

Obligado/a a adestrar e competir en situacións inseguras

Violencia psicolóxica

Humillacións

Críticas sobre a aparencia

Ignorado/a excluído/a

Non se eloxian os esforzos

Ameazas, abusos verbais

Obrigado/aa render a niveis irrealmente altos

Violencia física

Exercicio forzado como forma de castigo

Ritos de iniciación física forzada

Tomar suplementos para a forza

Adestrar, competir de forma forzada estando lesionado/a ou cunha intensidade perxudicial

Agresión física

Violencia sexual sen contacto

Comentarios sexuais

Miradas sexuais

Ver a forza imaxes sexuais

Producir forzosamente imaxes sexuais

Compartir imaxes sexuais

Descertirse a forza

Exhibirse

Violencia sexual con contacto

Beso forzado

Tocamento sexual forzado

Contacto xenital forzado

Sexo oral forzado

Penetración forzada

Ritos de iniciación sexual por contacto forzado

Fonte: Estudio sobre Violencia Infantil. Child Abuse in Sport.

FORMAS DE VIOLENCIA

1. VIOLENCIA FÍSICA

Acción que cause dano físico a un menor.

Exemplos: Negróns, fracturas, queimaduras, cortes, empuxóns, golpes, etc.

2. VIOLENCIA PSICOLÓXICA OU EMOCIONAL

Comportamentos que danan a autoestima e o benestar emocional do menor.

Exemplos: Insultos constantes, ameazas de abandono, ridiculización, rexeitamento sistemático.

3. VIOLENCIA SEXUAL

Calquera actividade sexual imposta a un menor.

Exemplos: Tocar de maneira inapropiada, obrigar a un menor para participar en actos sexuais, expoñer a un menor a contido sexual.

4. NEGLIXENCIA

Falta de atención e coidado adecuado ás necesidades básicas do menor.

Exemplos non proporcionarlle atención médica cando é necesaria, descoidar a súa hixiene e necesidades educativas.

FORMAS DE VIOLENCIA

5. VIOLENCIA INSTITUCIONAL

As institucións encargadas da protección e benestar dos menores non compreen coas súas responsabilidades, provocando situacións de malos tratos ou abandono.

Exemplos: Desatención, abuso de autoridade, procedementos inadecuados.

6. VIOLENCIA POR OMI-SIÓN

Unha persoa responsable do menor non actúa para protexelo de situacións de risco ou perigo coñecidas.

Exemplos: Non intervir en casos de bullying coñecido, ignorar sinais de abuso no fogar.

7.VIOLENCIA NAS REDES SOCIAIS

Violencia exercida a través das redes sociais.

Exemplos: ciberacosos, grooming, sexting non consensuado, desafíos e xogos perigosos.

SINAIS E SÍNTOMAS PARA RECOÑECER OS TIPOS DE VIOLENCIA EN MENORES

1. VIOLENCIA FÍSICA

1. Síntomas físicos:

- Negróns, cortes, queimaduras ou fracturas inexplicables.
- Marcas de mans ou de obxectos no corpo. Lesións repetitivas en diferentes etapas de curación.

2. Síntomas conductuais:

- Medo a ir a certos lugares.
- Comportamento retraído ou agresivo.
- Uso de roupa inapropiada para cubrir lesións (por exemplo, mangas longas no verán).

SINAIS E SÍNTOMAS PARA RECONHECER OS TIPOS DE VIOLENCIA EN MENORES

2. VIOLENCIA PSICOLÓGICA OU EMOCIONAL

1. Síntomas emocionais:

- Baixa autoestima e autodesprecio.
- Ansiedade, depresión, cambios bruscos de humor.
- Sentimentos de inutilidade ou desesperanza.

2. Síntomas conductuais:

- Comportamento excesivamente obediente/ moi rebelde.
- Dificultade para relacionarse con outros nenos.
- Trastornos do sono e problemas alimenticios.
- Dificultade para resolver os seus problemas.
- Falta de iniciativa, seguridade e autoestima.

SINAIS E SÍNTOMAS PARA RECOÑECER OS TIPOS DE VIOLENCIA EN MENORES

3. VIOLENCIA SEXUAL

1. Síntomas físicos:

- Dificultade para camiñar ou sentar.
- Roupa interior manchada, rachada ou ensanguentada.
- Infeccións urinarias ou xenitais recorrentes.

2. Síntomas conductuais:

- Coñecemento sexual inapropiado para a súa idade.
- Comportamentos sexuais explícitos ou inapropiados.

PREVENCIÓN VIOLENCIA SEXUAL

COMPORTAMENTOS SEXUAIS DA INFANCIA

Comúns

Tocar xenitais en público.

Mostar xenitais a amigos.

Curiosidade por ver a adultos e amigos espiados.

Responde á distracción.

Pouco comúns

Frotarse contra outros.

Tratar de introducir a lingua ao dar un bico.

Responde á distracción de maneira moderada.

Tocar xenitais dos amigos.

Menos comúns

Imitación explícita do acto sexual.

Introducir obxectos en xenitais.

Tratar de imitar o acto sexual con compañeiros de forma explícita.

Resistente á distracción.

Anormáis

Conductas sexuais entre nenos con 4 anos de diferenza.

Comportamentos sexuais que se repiten de forma diaria e producen dor.

Se enfada cando se intenta distraer a conducta.

SINAIS E SÍNTOMAS PARA RECOÑECER OS TIPOS DE VIOLENCIA EN MENORES

4. NEGLIXENCIA

1. Síntomas físicos:

- Aparencia desaliñada, roupa sucia ou inapropiada para o clima.
- Desnutrición, fame constante.
- Problemas de saúde sen tratar, como caries dentais ou infeccións.

2. Síntomas conductuais:

- Ausencias frecuentes. Baixa estatura ou peso para a súa idade.
- Comportamento mendicante ou roubos pequenos (comida, roupa).

SINAIS E SÍNTOMAS PARA RECONHECER OS TIPOS DE VIOLENCIA EN MENORES

5. VIOLENCIA INSTITUCIONAL E POR OMISIÓN

1. Síntomas físicos e conductuais :

- Evidencias de malos tratos ou negligencia na contorna institucional (malas condicións de vida, falta de atención adecuada).
- Falta de acceso a recursos básicos e servizos necesarios. Queixas constantes dos menores sobre o seu trato na institución.

SINAIS E SÍNTOMAS PARA RECONHECER OS TIPOS DE VIOLENCIA EN MENORES

6. REDES SOCIAIS

Síntomas:

- Illamento social.
- Cambios de humor.
- Baixo rendemento.
- Cambio de hábitos de sono.
- Conductas autodestructivas.
- Conductas autodestructivas.
- Secretísimo no uso de dispositivos.
- Recepción de mensaxes ou chamadas inusuais.
- Uso excesivo de redes sociais.

PERSOA DELEGADA DE PROTECCIÓN

Calidades:

- Empatía
- Sensibilidade
- Integridade
- Confidencialidade
- Capacidade de comunicación

Formación e coñecementos:

- Coñecemento da LOPIVI
- Formación en protección infantil
- Habilidades de mediación e resolución de conflitos

PERSOA DELEGADA DE PROTECCIÓN

FUNCIÓN

- Informar ás persoas ás que incumbe este protocolo.
- Protexer aos NNA que participen en actividades deportivas.
- Velar pola aplicación e execución do presente protocolo.
- Canalizar e dar trámite ás suxestións, queixas, reclamacións ou notificacións.

- Comunicar a quen proceda as situacións de violencia contra NNA.
- Instruír ou tramitar os expedientes que correspondan por situacións de violencia contra as/os NNA.
- Gardar a debida confidencialidade das informacións.
- Adoptar as medidas preventivas que procedan.

PERSOA DELEGADA DE PROTECCIÓN

FUNCIÓN

- Propoñer aos órganos de goberno da entidade para a que realiza o seu labor, as medidas de precaución, prevención ou protección que considere oportunas.
- Velar pola debida integración na actividade deportiva da vítima, fomentando e favorecendo a continuidade na mesma.
- Promover a formación na prevención, detección precoz da violencia e protección.

- Promover, naquelas situacións nas que se poida dar un tratamento ilícito de datos de carácter persoal nos NNA, a comunicación inmediata á Axencia Española de Protección de Datos.
- Promover a utilización de métodos alternativos de resolución pacífica de conflitos.
- Colaborar coas autoridades.

PROTOCOLO

OBXECTIVOS

- Implementar os modos de actuación para a prevención da violencia.
- Poñer en marcha a figura da persoa Delegada de Protección dos NNA.

- Diminuír as taxas de violencia que se producen neste tipo de actividades en Galicia.

- Fomentar a comunicación de posibles situacións de violencia.

- Obter información das posibles situacións de violencia.

PROTOCOLO

A QUEN AFECTA

- Aos xogadores/as, adestradores/as, asistentes/as de equipo, preparadores físicos, directivos, acompañantes, monitores, árbitros/as, xuíces/zas e outros oficiais.
- Aos delegados/as de campo e calquera outra persoa que participe dalgún tipo de forma nos adestramentos ou competicións.
- Aos proxenitores e familiares das/os NNA participantes.
- Ao persoal que presta os seus servizos baixo un contrato laboral, civil ou mercantil.
- Ás persoas que desenvolvan a súa actividade como voluntarias.
- Aos medios de comunicación que asistan ás actividades.
- Ao público asistente ás actividades obxecto deste protocolo.

PROCEDIMENTO

- Sensibilización
- Detección da violencia
- Actuación ante as situacións de violencia (cadro)
- Procedemento xeral de actuación ante casos de violencia

MEDIDAS ESPECÍFICAS DE PREVENCIÓN:

- Cumprimentación de follas de compromiso fronte á violencia contra os NNA (Anexos 3 e 4).

- o Certificados negativos de delitos de natureza sexual.

- o Formación dos DP de entidades deportivas.

- o Sesións informativas por separado ao inicio de cada tempada para adestradores/as, directivos/as,

- Difusión en webs, redes sociais e outras canles de comunicación da existencia do protocolo e da canle de notificacións.

- Implementación de códigos de conduta para os participantes nas actividades deportivas (Anexo 5).

- Elaboración de recomendacións para previr a violencia, cartelaría nas instalacións.

MEDIDAS ESPECÍFICAS DE PREVENCIÓN:

- Aumentar o control e vixilancia en zonas da instalación deportiva e actividades especiais.
- Inclusión de cláusulas específicas en contratos laborais, mercantís ou acordos de incorporación como voluntarios onde se inclúa a causa específica de cese ou extinción da relación laboral, civil ou mercantil, pola realización probada de comportamentos violentos contra un menor.
- Revisión e adaptación dos regulamentos de réxime interno.
- Uso responsable de internet e das redes sociais.
- Protección da imaxe do/a menor de idade.
- Creación de campañas de bo trato cara aos NNA.

MEDIACIÓN

Situacións:

- Conflitos interpersoais
- Diferenzas de opinión ou intereses
- Incidentes de baixo impacto
- Problemas de convivencia

Pasos:

- Preparación
- Presentación de temas
- Identificación de intereses comúns
- Xeración de opcións
- Acordo e compromiso

Técnicas:

- escoita activa
- Reformulación
- Preguntas abertas
- Facilitación da comunicación
- Resumo e síntese

CASO PRÁCTICO

Elena ten 13 anos e adestra nun club de ximnasia moi esixente, sempre lle gustou moito a ximnasia pero ultimamente xa non quere ir.

Os seus pais non o entenden, aínda que se é verdade que hai dous meses que a atopan máis decaída, con falta de autoestima, baixou o seu rendemento e di que non quere ir porque total todo fago mal. Falaron coas súas compañeiras e unha deles díxolle que a adestradora a rifa moito e que un día díxolle que sempre andaba "apampada".

Non é a primeira vez que algo así pasa neste club. Hai un ano un adestrador tivo que deixar de traballar alí porque os pais dunha menor denunciaron que o adestrador se mandaba mensaxes de wassap coa súa filla, unha das alumnas de 15 anos e que as mensaxes se desprendía ao intención de verse e quedar fóra dos adestramentos, ao parecer intercambiábanse mensaxes desde cara a dous meses e a súa filla o mantenia en segredo.

Ademais entre adestrador tenia certas actitudes de favoritismo e de illamento dalgunhas nenas que creía "inferiores". Este ultimo feito denunciárono varias nenas unha vez indo falar con dirección, afirmando que pasaba dende polo menos dous anos.

Deber de comunicación	Persoa obrigada	Autoridade á que comunicar un feito violento sobre un menor
Deber xeral de comunicación	Todas as persoas da entidade	a) Se os feitos puideran ser constitutivos de delito, comunicaraos a: - Forzas e Corpos da Seguridade do Estado. - Ministerio Fiscal. - Autoridade Xudicial de garda. b) Calquera outra situación de violencia -Delegado/a de Protección de NNA da entidade.
Deber de comunicación cualificado ante situacións de violencia sobre un neno, nena ou adolescente	- Responsables da entidade. - Adestradores/monitores/técnicos. - Delegado/a de Protección	a) En todo caso: Atender á vítima, facilitar toda a información da que dispoñan ás autoridades e colaborar con elas. Informar a Servizos Sociais municipais. Poñer a dispor da vítima o teléfono 116111. b) Se a saúde ou seguridade do menor se vira ameazada, se comunicará a : - Forzas e Corpos da Seguridade do Estado. - Ao Ministerio Fiscal. c) No caso da posible infracción normativa de Protección de Datos comunicarse á AEPD.
Deber de comunicación de contidos ilícitos en internet	Todas as persoas	a) Se os feitos puideran ser constitutivos de delito comunicarse a: - Forzas e Corpos de Seguridade do Estado. - Ministerio Fiscal - Autoridade Xudicial b) Calquera outra situación de violencia se comunicará ao Delegado de Protección de NNA da entidade.
Comunicación de situacións de violencia por parte dos nenos, nenas e adolescentes	Os NNA que foran vítimas de violencia ou presenciaran algunha situación de violencia sobre outro menor PODERÁN comunicalo por si mesmos ou a través dos seus representantes legais Non supón unha obriga para eles	Poderase comunicar a: a) Delegado de Protección de NNA da entidade b) Servizos Sociais. c) Forzas e Corpos da Seguridade do Estado. d) Ministerio Fiscal e) Autoridade Xudicial. f) AEPD

Protocolo de Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte a Violencia no Deporte

- Lei Orgánica 1/1996, de 15 de xaneiro, de Protección Xurídica do Menor.
- Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero.
- Lei Orgánica 3/2020, de 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.
- Lei Orgánica 8/2021, de 4 de xuño, de protección integral á infancia e a adolescencia fronte á violencia.
- Lei 3/2012, de 3 de abril, do deporte de Galicia.
- Ley 4/2023, de 28 de febrero, para la igualdad real y efectiva de las personas trans y para la garantía de los derechos de las personas LGTBI.
- Lei 45/2015, de 14 de outubro, de Voluntariado.
- Lei 39/2015, de 1 de outubro, de Procedemento administrativo común das administracións públicas.
- Lei Orgánica 10/1995, de 23 de novembro, do Código Penal. BOE, 281, 24 de noviembre de 1995.
- Lei Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes. BOE, 71, 23 de marzo de 2007.
- Lei Orgánica 1/1982, de 5 de maio, de protección civil ao dereito ao honros, á intimidade persoal, familiar e á propia imaxe.
- Acordo do Senado para instar ao Goberno a adoptar medidas para evitar o abuso sexual no deporte:

<http://www.senado.es/legis10/publicaciones/pdf/senado/bocg>

BOCG_D_10_262_1929.PD

17. BIBLIOGRAFÍA, RECURSOS E BOAS PRÁCTICAS

Abre en Canarias el primer Juzgado de Violencia contra la Infancia de España (Nota de prensa 28/09/2021).

<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Tribunales-Superiores-de-Justicia/TSJ-Canarias/Oficina-de-Comunicacion/Archivo-de-notas-de-prensa/Abre-en-Canarias-el-primer-Juzgado-de-Violencia-contra-la-Infancia-de-Espana->

- *Criterios de atención en protección* (LEY ANDALUZA):

<https://www.boe.es/eli/es-an/l/2021/07/27/4/dof/spa/pdf>

Protocolo de Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte a Violencia no Deporte

https://www.policia.es/miscelanea/ufam/normativa/2014_protocolo_basico_c_maltrato_inf_ambito_familiar.pdf

- *Keeping Children Safe in Education, Statutory guidance for schools and colleges on safeguarding children and safer recruitment*

<https://www.gov.uk/government/publications/keeping-children-safe-in-education--2>

- *La victimización sexual de NNA en el Código Penal Español y en la política criminal internacional, Myriam Cabrera Martin.*
- *Modelo Propuesta a Fiscalía Petición Exploración Judicial (PDF. 204 KB).*
- *Módulo de referencia para el desarrollo de un protocolo de actuación en casos de maltrato infantil. Aprobado en el Pleno del Observatorio de la Infancia de 22-11-2007.*

https://politicasocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/arquivos/programas/protocolo_contra_maltrato_infantil_1.pdf

- *Ojos que no quieren ver, Save the Children.*

https://www.savethechildren.es/sites/default/files/imce/docs/ojos_que_no_quieren_ver_27_092017.pdf

- *Plan de Acción contra la Explotación sexual de niñas, niños y adolescentes del sistema de protección a la infancia. Conferencia Sectorial de Infancia y Adolescencia y Conferencia Sectorial de Igualdad. Ministerio de Asuntos Sociales y Agenda 2030. 2022.*
- *Pon fin al silencio y di no a la violencia. GUÍA DE ACTUACIÓN PARA VÍCTIMAS DE VIOLENCIA DOMÉSTICA DURANTE EL ESTADO DE ALARMA POR COVID-19:*

https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/Gu%C3%ADa%20SAVA_2.pdf

- *Protocolo básico de intervención contra el maltrato infantil en el ámbito familiar (bienestaryproteccioninfantil.es)*

ANEXO 2.- Comunicación de situación de violencia.

DATOS DA PERSOA QUE COMUNICA A SITUACIÓN DE VIOLENCIA			
ENTIDADE:			
NOME:			
DNI:		TELÉFONO:	
CORREO ELECTRONICO:			
DIRECCION:			
DATOS DO NNA QUE SUFRIU A SITUACIÓN DE VIOLENCIA			
NOME:			
ENTIDADE:			
DATOS CONTACTO:			
IDADE:		LESIÓNS	☐ SI ☐ NO
TIPO DE LICENCIA:	☐ XOGADOR/A ☐ ADESTRADOR/A ☐ STAFF TÉCNICO ☐ ÁRBITRO/A ☐ OUTRO/A		

DATOS DA SITUACIÓN DE VIOLENCIA	
DATA na que ocorreron os feitos	
LUGAR onde se produciron os feitos	
¿Formulouse comunicación ás autoridades)	☐ NON ☐ SI AUTORIDADE á que se lle comunicou -----
¿Produciuse durante un partido?	☐ NON ☐ SI REFLECTIUSE NA ACTA ARBITRAL? ☐ NO ☐ SI
Tipo de violencia	☐ Física ☐ Psicolóxica ☐ Insultos ☐ Sexual ☐ Redes Sociales ☐ Imaxe/datos ☐ OUTRA
DESCRIPCIÓN DA INCIDENCIA: (Indicar persoas implicadas, condutas observadas, documentos que se acompañan, persoas que presenciaron os feitos, datos de contacto de estes)	

(No caso de precisar máis espazo, poderá continuar en follas aparte debidamente numeradas que se acompañarán a ese Anexo)

DOCUMENTACIÓN QUE SE ACOMPAÑA:

PERSOAS QUE PRESENCIARAN OS FEITOS

NOME	DATOS DE CONTACTO

ACCIÓN LEVADAS A CABO

En _____, a ____ de _____ de _____

D. _____

Entidade receptora.

ANEXO 3.- Folla de compromiso fronte á violencia - Entidade.

ENTIDADE	
CIF	
TELÉFONO	
CORREO ELECTRÓNICO	
DELEGADO DE PROTECCIÓN	

DECLARACIÓN RESPONSABLE

1. Que a entidade comparecente declara expresamente coñecer o Protocolo para a Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte á violencia nas actividades deportivas e de lecer en Galicia, no que se establecen o conxunto de medidas e normas de actuación que serán de aplicación ás actividades deportivas organizadas e promovidas por esta.
2. Que a entidade comparecente cumprirá e fará cumprir as obrigas, compromisos e implementación das medidas de protección dos NNA e prevención da violencia fronte a estes, que se establecen na L.O. 8/2021, de 4 de xuño, de protección integral á infancia e adolescencia fronte á violencia (LOPIVI), no Protocolo para a Protección dos NNA nas actividades deportivas da entidade e nas que se diten polas autoridades correspondentes. Igualmente velará por que tódolos membros da entidade que teñen contacto con NNA teñan actualizado o Certificado negativo de Delitos de Natureza sexual e trata de seres humanos, adoptando as medidas disciplinarias e sancionadoras que correspondan en caso de incumprimento.
3. Que as actividades deportivas e de lecer que se desenvolvan na súa actividade se deseñarán, organizarán e executarán sobre a base do respecto aos dereitos e liberdades dos NNA, sobre a base do bo trato aos nenos, nenas e adolescentes co obxectivo de crear actividades e contornas seguras.
4. Que a entidade designará un Delegado de Protección de NNA (DP) que desempeñará as funcións e tarefas que se establecen na LOPIVI e no mencionado Protocolo, especialmente as correspondentes á información e publicación dos datos de contacto, canais de notificacións e difusión controlada e reiterada da existencia dos mesmos e da forma de contactar en caso de situacións de violencia. Se informará a tódolos membros da entidade dos Códigos de conduta e recomendacións de boas prácticas, incluídos aos pais e nais dos NNA participantes, esixindo no seu caso o seu cumprimento.
5. Que a entidade comparecente se obriga a dar debida tramitación das incidencias, reclamacións, queixas, suxestións e notificacións que se formulen e a remitilas ás autoridades que correspondan e ao DP da entidade, derivando as mesmas, no seu caso e cando sexa aconsellable, ás canles de mediación que se establezan na entidade.

En _____, a ____ de _____ de _____

D. _____
Responsable da Entidade

D. _____
Delegado de Protección

ANEXO 4.- Folla de compromiso fronte á violencia - Participantes.

ENTIDADE			
FEDERACIÓN GALEGA			
CATEGORÍA			
NOME COMPLETO			
NACIONALIDADE			
DATA DE NACEMENTO		NIF	
TELÉFONO			
CORREO ELECTRÓNICO			
DIRECCIÓN POSTAL			
REPRESENTANTE LEGAL			
TELÉFONO		NIF	
CORREO ELECTRÓNICO			

CONSENTIMIENTO INFORMADO E DECLARACIÓN RESPONSABLE

Coa firma do presente documento o/a participante é informado/a das obrigas e compromisos que asumen en relación coa protección dos nenos, nenas e adolescentes fronte a situacións de violencia nas actividades deportivas.

Consentimento informado e declaración responsable do participante que acepta expresamente:

1. Se pon en coñecemento do participante o Protocolo para a Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte á violencia nas actividades deportivas en Galicia, no que se establecen o conxunto de medidas e normas de actuación que serán de aplicación ás actividades deportivas organizadas e promovidas por esta.
2. Se pon tamén en coñecemento do/a participante e así o acepta expresamente que queda totalmente prohibida calquera conduta violenta, entendendo como tal o maltrato físico, psicolóxico ou emocional, os castigos físicos, humillantes ou denigrantes, o trato negligente, as ameazas, inxurias ou calumnias, a explotación, incluíndo a violencia sexual o ciberacoso, a violencia de xénero e, entre outras, a comunicación de datos privados.
3. Que, en cumprimento das citadas disposicións e Protocolos se implementarán en tódalas actividades deportivas da entidade unha serie de medidas de protección e prevención da violencia sobre os NNA, que deberán ser cumpridas e atendidas por todas as persoas.
4. Que é unha obriga de todo/a participante garantir a seguridade e protección dos NNA, respectar os seus dereitos e liberdades, incluídas a igualdade, a non discriminación, facer un bo uso da súa imaxe e dos datos e desenvolver as actividades deportivas sobre a base do bo trato, co obxectivo de crear contornas seguras e libres de todo tipo de violencia.
5. Que o/a participante se obriga a poñer en coñecemento do Delegado de Protección (DP) da entidade calquera situación de violencia sobre un NNA da que teña coñecemento de xeito inmediato sen prexuízo de prestar á vítima a asistencia e axuda que precise.

Protocolo de Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte a Violencia no Deporte

6. O participante, nos termos establecidos no artigo 12.2 deste protocolo, deberá ter actualizado e presentar o Certificado Negativo de Delitos de Natureza Sexual e trata de seres humanos.
7. No caso de incumprimento grave, imprudente, negligente ou doloso das normas establecidas para a protección dos NNA nas actividades deportivas da entidade, se poderán adoptar as medidas disciplinarias que correspondan, que poden abarcar a suspensión ou exclusión da competición ou da actividade, se prexuízo das accións administrativas ou xudiciais que puideran corresponder.
8. O/a participante ou os seus representantes legais, autorizan expresamente á entidade a facer uso e tratar os datos que lle facilitan neste acto, que serán utilizados unicamente para os fins da actividade e do cumprimento do Protocolo de prevención da violencia. Estes datos en ningún caso serán cedidos a terceiros excepto a incoación dun expediente no que o/a participante estea afectado/a, que se comunicará ao DP ou organismos competentes. Os interesados poderán exercer os seus dereitos de acceso, rectificación, cancelación, oposición, supresión e portabilidade, no seu caso, conforme a LO 3/2018 de protección de datos de carácter persoal, mediante comunicación dirixida á entidade mediante o correo electrónico _____.

En _____, a ____ de _____ de _____

D. _____
Entidade

D. _____
Participante

ANEXO 5.- Código de conduta en actividades deportivas en Galicia

Tódolos/as participantes en actividades deportivas ou de lecer en Galicia deberán asumir o compromiso de rexeitamento total á violencia no seu ámbito e en función da súa participación:

1. Os deportistas que sexan NNA:

- Deberán coñecer os códigos de conduta e as normativas aplicables.
- Deberán respectar o material, as instalacións deportivas e as regras de comportamento indicadas.
- Non abandonarán a instalación sen comunicalo ao adestrador ou á persoa responsable da entidade
- Acudirán aos responsables da entidade ou ao Delegado de protección dos NNA (DP) no caso de teren dúbidas sobre as condutas de prevención da violencia.
- Non fumarán, non beberán alcol, consumirán substancias dopantes, nin tomarán drogas, en xeral, pero en ningún caso nas instalacións deportivas.
- Respectarán aos adestradores, compañeiros e resto do persoal da entidade, da instalación ou contrincantes.
- Aceptarán con deportividade e respecto calquera decisión arbitral e consultarán cos seus adestradores as dúbidas con respecto a este tipo de decisións.
- Informarán aos seus adestradores sobre calquera lesión ou condición médica durante a actividade deportiva.
- Non farán bullying:
 - o Utilizando as redes sociais dun xeito inadecuado para ferir ou sentir mal a alguén.
 - o Insultando ou humillando a alguén.
 - o Pelexándose ou danando a outras persoas, física ou psiquicamente.
- Non acosarán nin abusarán sexualmente de ninguén.
- Informarán ao DP ou ao responsable da entidade se teñen coñecemento de calquera situación de violencia.
- Os/as deportistas terán dereito a:
 - o Gozar e desenvolver as súas actividades deportivas.
 - o Ter un trato igualitario, de non discriminación por calquera causa.
 - o Seren protexidos de malas condutas por parte de persoas adultas ou outros/as deportistas.
 - o Ser escoitado/a activamente sobre as súas preocupacións, sobre como pedir axuda ou sobre con quen falar destes ou doutros temas relacionados coa práctica deportiva ou coa prevención de situacións de violencia.
 - o Non sufriren consecuencias negativas no caso de informar de algún problema.
 - o Seren atendidos/as no caso de ocorrer un accidente ou lesión.
 - o Abandonar a práctica deportiva no momento en que o decidan.

2. Os/as adestradores/as e resto de persoal que intervéñen na práctica deportiva:

- Considerarán a educación persoal e deportiva e a seguridade dos deportistas unha prioridade sobre os resultados deportivos.
- Respectarán a dignidade e os dereitos de cada deportista sen facer discriminación algunha por ningún tipo de razón outorgando un trato igualitario. En especial,

respetará a orientación e identidade sexual e a expresión de xénero do neno, nena ou adolescente.

- Informarán ao DP sobre calquera dúbida que lles xurda e sobre calquera situación da que teñan coñecemento sobre mala praxis, violencia, abuso ou acoso.
- Serán un exemplo e actuarán con deportividade respectando as decisións arbitrais, non bebendo alcol, fumando ou tomando drogas, nin consumindo substancias dopantes, nin dicindo palabras soeces ou comentarios sexistas, racistas ou discriminatorios.
- Non exercer unha posición de abuso de superioridade ou exceso de confianza cos deportistas. Evitarán estar a solas de xeito individual cos mesmos.
- Chegarán con suficiente antelación ao comezo das actividades programadas.
- Non farán bullying, actitudes de acoso, grooming nin inflixirán violencia aos deportistas e actuarán contra calquera destas actividades informando á entidade deportiva e ao DP.
- Se comunicarán dun xeito construtivo, adecuado a cada idade sen humillar a ninguén.
- Se relacionarán positivamente coas familias dos deportistas que sexan nenos, nenas ou adolescentes.

3. Os familiares dos deportistas

- Respetar os códigos de conduta, regulamentos, protocolos da entidade deportiva e das instalacións deportivas.
- Animarán aos participantes á práctica do deporte respectando as regras e ás persoas, co obxectivo de que desenvolvan a súa práctica do mellor xeito posible en función das súas capacidades.
- Promoverán a asistencia a adestramentos e competicións coa máxima puntualidade, evitando en todo caso atrasos na asistencia dos NNA aos adestramentos ou partidos ou a demora no comezo dos mesmos.
- Ser realista e absterse de presionar aos deportistas ou de xerarlle falas expectativas.
- Aceptar as decisións adoptadas polos adestradores ou polos árbitros, comportarse de xeito responsable nas gradas e non mostrar agresividade verbal ou física.
- Absterse de tomar fotografías ou vídeos sen o consentimento da organización nos que aparezan NNA.
- Absterse de faceren un uso inapropiado das redes sociais.
- Informar ao Delegado de protección ou ao responsable da entidade se tivesen coñecemento dalgunha situación de violencia fronte a algún menor.
- Serán informados sobre as persoas responsables das entidades, adestradores e delegados de protección dos NNA.
- Serán informados das normas e códigos de conduta das entidades e instalacións deportivas.
- Serán informados no caso de lesión, baixón de rendemento en función das súas capacidades ou de calquera circunstancia anómala do menor.

Protocolo de Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte a Violencia no Deporte

En _____, a _____, de _____, de _____

Proxenitor/a

D. _____

Proxenitor/a

D.

ANEXO 7.- Recomendacións para o deseño de comunicacións, uso de imaxes e publicacións en redes sociais.

1. Gravación e uso de imaxes:

- Cada vez que se proceda á gravación dunha actividade, adestramento ou partido os NNA e os seus representantes legais deberán estar informados desta práctica.
- Non se permitirán as sesións fotográficas individuais con NNA.
- Non se permitirá a toma de fotografías ou vídeos en vestiarios, baños, habitacións ou salas de tratamento sanitario.
- As imaxes publicadas nas páxinas web ou redes sociais non incluírán datos de carácter persoal que faciliten a identificación de NNA.
- Os NNA non se fotografarán de forma degradante ou provocativa.
- Os espectadores ou terceiros que asistan a unha práctica deportiva e desexen tomar gravacións ou fotografías solicitarán autorización expresa á organización do adestramento, evento ou competición.

2. Riscos do mal uso da tecnoloxía da información e da comunicación (TICs) e das redes sociais:

- Acceso e distribución non autorizado de datos persoais.
- Distribución ou publicación de fotografías e vídeos sen consentimento.
- Envío de material ofensivo ou inapropiado.
- Ciberbullying, grooming ou facilitación de achegamentos co obxecto de cometer abusos sexuais.

3. Uso adecuado das TICs

- Coñecer cales son os comportamentos adecuados e inadecuados, tanto do persoal como dos deportistas e os seus familiares no uso da páxina web, redes sociais, aplicacións de mensaxería e calquera outra forma de comunicación electrónica.
- Comprender que tódolos principios de seguridade deben de seguirse en calquera dispositivo electrónico.
- Asegurarse de que calquera publicación que se leve a cabo respecta a lexislación vixente. A tal efecto, se deberá facer un exercicio de empatía e de análise de consecuencias de cada publicación que se faga.
- Proporcionar a información adecuada á persoa encargada de xestionar a presenza da nosa entidade en internet (páxina web, redes sociais, etc).

4. Presencia en internet das entidades deportivas.

- Tódalas contas de redes sociais estarán protexidas por unha clave que será coñecida por, alo menos, tres persoas da entidade.
- As persoas que monitoricen cada conta deberán estar correctamente identificadas.
- Calquera publicación inapropiada ou que se interprete como un risco para os/as deportistas, resto de participantes ou para a propia entidade, será eliminada inmediatamente. Se informará desta situación á persoa afectada e aos seus familiares.

Protocolo de Protección dos Nenos, Nenas e Adolescentes (NNA) fronte a Violencia no Deporte

- Tódalas publicacións se farán de acordo ao estrito cumprimento da Lei de protección de datos persoais. Deste xeito se evitará en todo momento calquera dato ou imaxe que facilite a identificación dos NNA.
 - A persoa responsable da xestión de redes sociais e da páxina web da entidade deberá asegurarse de ter o consentimento informado de tódalas persoas (ou dos seus representantes legais) que aparezan nas publicacións e/ou nas comunicacións.
 - Non se permitirán publicacións que idealicen ou promovan comportamentos delitivos ou que poñan en risco a seguridade dos deportistas.
5. Presenza en internet e en redes sociais dos/as deportistas, participantes ou da xunta directiva:
- Os/as participantes na actividade deportiva deberán coñecer estas guías e comportarse conforme as mesmas.
 - Os/as participantes non utilizarán as súas contas persoais para publicar información relacionada coa entidade. Calquera comunicación oficial farase dende as contas oficiais da entidade.
 - Os/as participantes non se comunicarán con NNA a través de mensaxes privadas dende as súas contas persoais. Calquera comunicación individual con un menor deberá facerse a través dos seus representantes legais.
 - Os/as participantes se comportarán dun xeito adecuado e respectuoso en internet, tendo en conta que poderán ser seguidos por NNA da entidade.
 - Os participantes non utilizarán os dispositivos móbiles para comunicarse durante os adestramentos ou competicións, tanto en público como nos vestiarios, excepto se se trate dunha emerxencia.

Moitas grazas pola atención!

FORMACIÓN IMPARTIDA POR:

JUNTOS
INVULNERABLES
Juntos en el deporte, invulnerables en la vida